

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący)

SSN Tomasz Demendecki (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie ze skargi B. Sp. z o.o. w likwidacji w W.

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...]

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...]

w sprawie V ACa [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 13 grudnia 2018 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Pełnomocnik B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji z siedzibą w W. w dniu 19 czerwca 2018 r. wniósł skargę na przewlekłość w postępowaniu sądowym domagając się stwierdzenia, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie V ACa [...] nastąpiła przewlekłość postępowania oraz zobowiązania Sądu Apelacyjnego w [...] do podjęcia zawieszonego postępowania w terminie 14 dni od dnia zwrotu akt do Sądu Apelacyjnego w [...] i wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej na dzień przypadający nie później niż 2 miesiące od dnia podjęcia postępowania oraz przyznania od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącej kwoty 5.000 zł i zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz Skarżącej kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że Sąd Apelacyjny w [...], w sprawie V ACa [...], w dniu 7 lipca 2016 r., na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania apelacyjnego do czasu rozstrzygnięcia sprawy: toczącej się przed Sądem Okręgowym w B. o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych (sygn. akt I C [...]), toczącej się przed Sądem Okręgowym w B. o ustalenie nieważności umowy w trybie art. 189 k.p.c. (sygn. akt I C [...]), toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie skargi o wznowienie postępowania (sygn. akt VI ACa [...]), toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie skargi o wznowienie postępowania (sygn. akt VI ACa [...]).

W dniu 28 marca 2018 r. spółka B. zwróciła się do Sądu Apelacyjnego w [...] z wnioskiem o podjęcie zawieszonego postępowania podnosząc, że ustała przyczyna zawieszenia postępowania a jego podjęcie jest uzasadnione. Zwrócono uwagę, że postanowieniem z dnia 27 września 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...], po łącznym rozpoznaniu skarg o wznowienie postępowania wniesionych przez T. G. i A. G. (sygn. akt VI ACa [...] i VI ACa [...]), odrzucił je w sprawie VI ACa [...]. Następnie, Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 2 lutego 2017 r., w sprawie I CZ 13/17 oddalił zażalenie na w/w postanowienie Sądu Apelacyjnego. Podkreślono, że po prawomocnym rozstrzygnięciu w przedmiocie skarg o wznowienie postępowań brak jest innych postępowań, które mogłyby mieć charakter prejudycjalny w stosunku do sprawy V ACa [...] prowadzonej przez Sąd Apelacyjny w [...], w szczególności takiego charakteru nie posiadają sprawy: I C [...] oraz I C [...] toczące się przed Sądem Okręgowym w B..

Postanowieniem z dnia 11 maja 2018 r., w sprawie V ACa [...], Sąd Apelacyjny w [...] oddalił wniosek B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w likwidacji z siedzibą w W. o podjęcie zawieszonego postępowania, co w ocenie Skarżącej, prowadzi do przewlekłości postępowania.

Skarb Państwa – Sąd Apelacyjny w [...] reprezentowany przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...], w piśmie z dnia 31 lipca 2018 r., zgłosił swój udział w sprawie i wniósł o oddalenie skargi.

W uzasadnieniu odpowiedzi na skargę wskazano kilkadziesiąt czynności, które Sąd Apelacyjny w [...] podejmował w kilkutygodniowych odstępach czasu w okresie od momentu przekazania mu przez Sąd Okręgowy w B. sprawy sygn. akt I

C [...] wraz z apelacją (22 września 2015 r.), do chwili wpłynięcia skargi na przewlekłość postępowania (19 czerwca 2018 r.). Podniesiono, że przyczyną nierozpoznania dotychczas apelacji jest zawieszenie postępowania w sprawie do czasu zakończenia innych postępowań sądowych, od rozstrzygnięcia których, w ocenie Sądu Apelacyjnego w składzie rozpoznającym sprawę zależy rozstrzygnięcie sprawy sygn. akt V ACa [...]. Z postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 maja 2018 r. wynika, że nie podziela on stanowiska powodowej spółki przedstawionego we wniosku o podjęcie zawieszonego postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 75, dalej jako: ustawa o skardze na przewlekłość postępowania), ustawa ta reguluje zasady i tryb wnoszenia oraz rozpoznawania skargi strony, której prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności sądu lub prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze. Celem skargi jest przeciwdziałanie trwałej przewlekłości, zaś jej funkcją spowodowanie nadania sprawie odpowiedniego, sprawnego biegu procesowego. Służebną rolę pełni tu samo stwierdzenie wystąpienia przewlekłości w postępowaniu (art. 12 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania), jak i możliwość zalecenia podjęcia przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie, które jednak – co należy podkreślić – nie mogą wkraczać w zakres oceny faktycznej i prawnej sprawy (art. 12 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania), a także ewentualne przyznanie sumy pieniężnej jako wstępnej (tymczasowej) rekompensaty (art. 12 ust. 4 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania). Zgodnie z art. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga

dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy (ust. 1); przy czym dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez Sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie (ust. 2).

Skarżąca w punkcie pierwszym skargi wyraźnie domaga się stwierdzenia, że w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...], w sprawie V ACa [...] nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Skarżąca zarzuca przy tym przewlekłość postępowania apelacyjnego, wskazując w pierwszym rzędzie na wadliwe dokonanie przez Sąd drugiej instancji czynności procesowej polegającej na wydaniu w dniu 11 maja 2018 r. postanowienia oddalającego jej wniosek o podjęcie zawieszonego postępowania.

Na rozprawie w dniu 7 lipca 2016 r. Sąd Apelacyjny w [...] postanowił na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesić postępowanie apelacyjne do czasu prawomocnego zakończenia spraw: I C [...] i I C [...] Sądu Okręgowego w B. oraz VI ACa [...] i VI ACa [...] Sądu Apelacyjnego w [...].

Chociaż, na dzień 11 maja 2018 r., sprawy VI ACa [...] i VI ACa [...] rozpoznane łącznie pod sygn. akt VI ACa [...] przez Sąd Apelacyjny w [...] zakończyły się prawomocnie, to jednak wciąż przed Sądem Okręgowym w B. toczą się jeszcze sprawy sygn. akt I C [...] i I C [...].

W orzecznictwie Sądu Najwyższego sformułowano tezę, że przy rozpoznaniu skargi na przewlekłość postępowania niedopuszczalna jest merytoryczna ocena rozstrzygnięć sądu (por. uchwała Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z dnia 13 lutego 2008 r., III SPZP 2/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 85). Nadto Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 10 sierpnia 2007 r., III SPP 33/07 (OSNP 2008 nr 21-22, poz. 337) sformułował pogląd, zgodnie z którym, w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki nie można sądowi zalecić podjęcia postępowania

zawieszonego na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. Sąd Najwyższy stwierdził w uzasadnieniu tego orzeczenia także, że zakaz ten jest stanowczy i wyraźnie określa granicę dopuszczalnej ingerencji w prowadzone postępowanie, podczas gdy granica ta wynika z określonej w art. 178 ust. 1 Konstytucji RP niezawisłości sędziów w rozstrzyganiu spraw (również art. 45 Konstytucji RP).

Jak zauważyła nadto Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 września 2013 r., III SPP 167/13, LEX nr 1555669, Sąd rozpoznający skargę nie jest *quasi* sądem apelacyjnym, który wchodziłby w *meritum* sprawy. Nie zajmuje się oceną prawidłowości wykładni i stosowania prawa w danej sprawie. Jeżeli więc określona procedura nie przewiduje kontroli instancyjnej orzeczenia w sprawie głównej, to tym bardziej utrudnione jest przeprowadzenie prawidłowości jego oceny w trybie przewidzianym ustawą o skardze (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 lipca 2005 r., III SPP 119/05, OSNP 2006 nr 9-10, poz. 166; z dnia 6 stycznia 2006 r., I S 167/05, OSNP 2006 nr 23-24, poz. 375).

Dlatego też – poza przypadkiem oczywiście rażącego naruszenia prawa – nie jest możliwe dokonanie przez Sąd Najwyższy ingerencji w sferę dyskrejonalnych uprawnień sądu prowadzącego postępowanie.

Skutkiem wniesionej skargi powinna być niemniej całościowa ocena poszczególnych czynności podejmowanych przez Sąd Apelacyjny w sprawie, celem ustalenia, czy nie nastąpiło zarzucane przez Skarżącą naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Jak ustalono, akta sprawy wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w [...] w dniu 22 września 2015 r., sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt V ACa [...]. W dniu 29 stycznia 2016 r. do Sądu Apelacyjnego w [...] wpłynął wniosek o zawieszenie postępowania w sprawie. Następnie Sąd Apelacyjny podejmował po kilka razy w miesiącu różne czynności procesowe, w tym: doręczał pisma procesowe, zobowiązywał strony do zajęcia stanowisk w sprawie, gromadził dowody, wydawał rozstrzygnięcia. Termin rozprawy apelacyjnej wyznaczono zarządzeniem z dnia 6 czerwca 2016 r. na dzień 7 lipca 2016 r.

Z powyższego wynika, że rozprawa apelacyjna została wyznaczona przez Sąd Apelacyjny po niespełna 10 miesiącach od wpływu akt wraz z apelacją do tego Sądu. Choć ustawa o skardze na przewlekłość postępowania nie określa wprost

jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za nieuzasadnioną zwłokę, to jednak w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego można zasadniczo mówić w przypadku beczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej, która trwa co najmniej 12 miesięcy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 maja 2005 r., III SPP 96/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 384; z dnia 16 marca 2006 r., III SPP 10/06, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 120; z dnia 21 marca 2006 r., III SPP 13/06, OSNP 2007 nr 78, poz. 121; z dnia 18 maja 2016 r., III SPP 53/16, LEX nr 2056884; z dnia 14 lipca 2016 r., III SPP 55/16, LEX nr 2122413; z dnia 7 marca 2017 r., III SPP 6/17, LEX nr 2261732 oraz z dnia 21 lutego 2018 r., III SPP 3/18, LEX nr 2456369). W niniejszej sprawie taki okres oczekiwania na wyznaczenie rozprawy apelacyjnej nie został przekroczony, zatem nie ma w tym zakresie podstawy do stwierdzenia przewlekłości postępowania.

W dniu 4 kwietnia 2018 r. do Sądu Apelacyjnego w [...] wpłynął wniosek Skarżącej o podjęcie zawieszonego postępowania. Postanowieniem z dnia 11 maja 2018 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił wniosek Skarżącej o podjęcie zawieszonego postępowania.

Biorąc pod uwagę czynności Sądu Apelacyjnego w [...] w sprawie V ACa [...], szczegółowo wskazane w odpowiedzi na skargę, można stwierdzić, że były one podejmowane w sposób terminowy i adekwatny do stanu sprawy.

Przedstawiona analiza przebiegu postępowania przed Sądem Apelacyjnym wskazuje, że nie można skutecznie postawić zarzutu wielomiesięcznej przewlekłości postępowania, o której stanowi art. 2 ust. 1 i 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania.

Mając na względzie powyższe Sąd Najwyższy, nie podzielając zarzutów skargi, orzekł o jej oddaleniu na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania.